

แผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

โรงเรียนพพระวิทยาคม
อำเภอพพระ จังหวัดตาก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และบุคลากรของโรงเรียนพพระวิทยาคม ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ การทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก การวิเคราะห์ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ

โรงเรียนพพระวิทยาคม ตระหนักในการป้องกันการทุจริต จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในโรงเรียน โดยคัดเลือกกระบวนการ จำนวน ๑ กระบวนการ ตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน ได้แก่ ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ / กิจกรรม / แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในโรงเรียน และจะทำแผนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

โรงเรียนพพระวิทยาคม

พฤษภาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
ความหมาย	๑
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๒
การระบุความเสี่ยง	๒
การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๓
เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง	๓
การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๕
แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	๕

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต รวมถึงการสร้างความจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากร อันเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กรด้วยการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรรับเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๑. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาแล้ว สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้วเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก
๒. Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตรวจพบตั้งแต่เริ่มแรก และมีกระบวนการยับยั้งระดับความเสี่ยง
๓. Preventive : ป้องกัน พฤติกรรมที่นำไปสู่การสูญเสียต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อปิดช่องว่างในเกิดการทุจริต
๔. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจเกิดขึ้นและป้องกันไว้ล่วงหน้าในประเด็นที่ไม่ปรากฏมาก่อน เป็นการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการรับสินบน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ด้านดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์ต้นจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบปรับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังและการกำหนดมาตรการ / แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

Known Factor (เกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยง ปัญหา / พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำตามที่เคยมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor (ยังไม่เกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา / พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

โรงเรียนประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ☐ ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- ☒ ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☐ ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ

“การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑, ๔ โรงเรียนพบพระวิทยาคม อำเภอพบพระ จังหวัดตาก”

ตารางที่ ๑ แสดงระบุความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว	ยังไม่เคยเกิดขึ้น
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑, ๔ โรงเรียนพบพระวิทยาคม อำเภอพบพระ จังหวัดตาก		✓

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยง มีรายละเอียดดังนี้

- ๑. สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- ๒. สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และไม่สามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติและควบคุมดูแลได้
- ๓. สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงเป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

๔. สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมากเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายนอก สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนและกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ แสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนพพระวิทยาคม อำเภอพพระ จังหวัดตาก	✓			

๓. เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง

๑. ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพิจารณา

- กิจกรรม / ขั้นตอนหลักที่สำคัญ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงมากในการเฝ้าระวัง ความเสี่ยงการทุจริต แล้วต้องทำการป้องกัน (ไม่ดำเนินการไม่ได้) ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒
- กิจกรรม / ขั้นตอนรองของกระบวนการงาน (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นไม่สูงต่อการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าที่อยู่ในระดับ ๑

๒. ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรม / ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม / ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม / ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม / ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อกระบวนการภายในหรือกระทบด้าน การเรียนรู้ องค์ความรู้ ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ แสดงโอกาสความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

ที่	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง	ระดับความ รุนแรงผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง จำเป็น X รุนแรง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนพพระวิทยาคม อำเภอพพระ จังหวัดตาก	๑	๑	๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก (MUST)	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง (SHOULD)
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนพพระวิทยาคม อำเภอพพระ จังหวัดตาก		๑

ตารางที่ ๓.๒ แสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ที่	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนพพระวิทยาคม อำเภอพพระ จังหวัดตาก	X		

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ระดับการควบคุมความเสี่ยง แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับ ๓ ดี : จัดการได้ทันที ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มี
รายจ่ายเพิ่ม

ระดับ ๒ พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังดำเนินการไม่ได้กระทบถึงผู้ใช้บริการ
องค์กรแต่ยอมรับได้

ระดับ ๑ อ่อน : ประกันไม่ได้หรือเพียงบางส่วน เกิดจากรายจ่ายเพิ่มมีผลกระทบถึง
ผู้ใช้บริการและยอมรับไม่ได้ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนพพระวิทยาคม อำเภอพพระ จังหวัดตาก	๓	✓		

แบบบริหารความเสี่ยงการทุจริตของโรงเรียนพพระวิทยาคม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ/งาน	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งหน้าที่	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนพพระวิทยาคม อำเภอพพระ จังหวัดตาก	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนพพระวิทยาคม อำเภอพพระ จังหวัดตาก	๑.ควบคุม กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรปฏิบัติตามมติ คณะกรรมการบริหารโรงเรียนพพระวิทยาคม โดยเคร่งครัด เพื่อให้การคัดเลือกเป็นไปด้วยความยุติธรรม โปร่งใส หากเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนแสวงหาผลประโยชน์ใด ๆ ต่อการคัดเลือกดังกล่าว เป็นความผิดวินัยร้ายแรง ๒.ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนที่มีบุตรหรือเครือญาติที่สมัครดำเนินการคัดเลือกนักเรียน	ต.ค.๖๔ – ก.ย.๖๕	กลุ่มบริหารงานวิชาการ